

FOAIA DIECESANA

Organ al Eparhiei gr. or. rom. a Caransebeșului

APARE DUMINECA

Prețul abonamentului:	Prețul inserțiunilor	Corespondențele se adresează redacției „FOAIA DIECESANĂ”
Pentru Austro-Ungaria pe an 10 coroane	Pentru publicațiuni oficiale concure edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150	fără banii de prenumerațiune și inserțiunile la
” ” ” ” pe 1/2 an 5 ”	de cuvinte 6 cor., până la 200 de cuvinte 8 cor.	ADMINISTRAȚIA
” România și străinătate pe an 14 franci	de aci în sus 10 coroane	Librăriei și Tipografiei diec. în Caransebeș
” ” ” ” pe 1/2 an 7 ”		

Psihologia

în însemnătatea ei pentru deșteptarea, cultivarea și înaintarea vieții religioase

III. Nisuire

(Urmare)

Ca dezvoltarea elementului simțitoriu al activității sufletului așa și dezvoltarea elementului nisutoriu stă în strinsă legătură cu dezvoltarea elementului cugetătoriu sau intelectual. Iritațiunile cele dintâiu, cari se fac asupra spiritului, provin din afară, dela trupul lui. Acesta este din materie, deci este supus tuturor legilor materiei, precum legilor gravității, magnetismului, electricității, căldurei, frigului etc. Trupul mai este un corp organic, este așa-dară supus și tuturor legilor corpurilor organice. Ca atare are el un fol de simțire neconșciută, de plăcere și de neplăcere neconșciută, de nisuire neconșciută, cum observăm la plante. Copilul simțesece foame, fără să fie conșciut de această, căci foamea este un proces fiziologic. Spre a-și stămpoara foamea copilul sugă la ori ce obiect, cel capătă la gură. Copilul o face aceasta fără să fiă conșciut; și aici află loc un proces fiziologic. Dacă copilul simțesece durere, strigă iarăși fără să fiă conșciut. Și întra'cest cas avem de lucru cu un proces fiziologic.

Nisuirea, care nu se bazează pe conșciință, ci este un product al proceselor fiziologice, o numim instict.

Cu timp copilul devine conșciut de obiectele, cari îi sunt pe împregiur. Copilul cunoaște dintre dâensele, cari îi fac bine, cari îi plac, dară copilul încă nu dispune de puterea asupra trupului, spre a-și putea direge instinctele. Copilul scio numai, ce-i lipsece trupului, el scie, că este flămând, că-i este sete, că-i este frig, că-l doare. Copilul caută a se desbăra de starea aceasta neplăcută, a o

dopărta. Nisuirea, la care copilul este conșciut, se numește poftă. În stadiul acesta stă copilul încă cu totul sub stăpânirea prezentului. La nisuițele sale copilul nu se decide nici după experiența sa, nici după recugetarea urmărilor faptei sale, copilul se lasă numai după impulsul momentului. Dară când începe copilul a judeca și a încheia începe într'una a se și emancipa de stăpânirea momentului, începe la nisuițele sale a se decide după experiență sau prin recugetarea urmărilor. Nisuirea, la care omul este conșciut de urma nisuițelor sale, și la care nisuire urmează-motivelor minții, o numim voie în înșomnare reștrinsă.

Cu idei mai înalte se înfățișază la copil și simțiminte mai înalte, mai nobile și aceste îl fac pe copil a năsu după mai înalte, după mai nobile.

Fie-care voie este condiționată prin ideea plăcerii sau neplăcerii. Simțimintele deșteaptă nisuițe. Nisuirea își află sfârșitul în ajungerea fiutei adică ori în vorbă ori în faptă.

Precum plantele se întind spre lumină și se întorce dela întunerec, așa se întorce și sufletul omenesc dela cele-ce îi displac, și nisuesce după cele-ce-i plac; la început făcând-o aceasta numai cu privire la obiectele simțuale, dară cu timp și cu privire la obiectele spirituale. Voia apare așa-dară ca proumarea, ca sfârșitul simțimintelor, ca un trunchiu, a căruia rădăcină este simțimintul. Și fiind-că simțimintele atârnă dela idei, apoi atârnă și voia prin simțimintele dela idei. Elementul intelectual așa-dară stă în fruntea elementelor activității sufletesci. Așa învață filosofii grecosci, așa și părinții grecosci.

Sântul Agustin însă a pus voia în fruntea elementelor activității sufletesci, el îi ascria vocii primatul. Lui Augustin i-au urmat Duns Scotus, Descartes și mulți alții. Mentea o privia Augustin numai ca o lumină, care ni face cu puțință, de a cunoaște obiectele, cari ne încungiură. Voia, zicea el, este puterea, care dintre obiectele, ce

ni-s arătate noauă prin minte, își alege unul sau altul. Voia, afirma el, are o înrîurînță și asupra cunoștinței. Întelegința, e drept, că ni face cu puțință, să observăm obiectele, dară îmbinarea și desbinarea ideilor se face numai cu ajutorul voiei. Prin urmare voia produce mișcarea, a cărei rezultate sunt judecățile, concluziunile, conceptele. Voia, susținea Augustin, poruncesce minții, să cugete într'o direcțiune anumită, să caute mijloace, cari sunt de trebuință, spre ajungerea unui scop, să caute argumente, cari sunt de trebuință, spre a demonstra ce-va. Nici una din activitățile spirituale nu stă pe atâta în puterea noastră ca voia. Voia poate să-și refuze consimțimentul la un bine recunoscut de minte, și poate să o provoace a cerceta împrejurările de nou, și rezultatul cercetării poate să fie altul decât cel-ce s'a câștigat mai înainte. Voia, și nu mintea stăpânesce funcțiunile sufletului omenesc; voia este suveranul, căruia mintea trebuie să-i stea spre dispozițiune; deplinătăților virtuții imperative li-se cuvine așa-dară preferința față cu virtutea intelectuală; dragostea are preferința față cu înțelepciunea.

Spre a ușura înțelegerea acestor afirmațiuni ale lui Augustin și ale partisanilor lui, trebuie să observăm, că Augustin și partizanii lui nu deosebiau trei, ci numai două facultăți ale spiritului, adică facultatea de a cugeta, și facultatea, de a voi. Dragostea, ura etc., cari le numim în ziua de azi simțiminte, ei le numărau la nisuiște la facultatea de a voi.

E drept, zic cei-ce sunt în contra acestei socotințe a lui Augustin, că nici una din facultățile spiritului nostru nu ni stă așa spre dispozițiune ca facultatea de a voi. Cine nu scie, cât de greu-i a înrîuri asupra simțimintelor, aceste, se zice, nu sufer, ca să li-se poroncească. Cine nu scie mai departe, că nici mintea nu poate împlini tot-deauna porunca noastră. Adese-ori ne ostenim și ne necăjim mult, ca să pricepom ce-va, dară înzădar. În privința facultății de a voi însă col puțin ni-se pare, că nu suntem restrînși nici decum.

E drept mai departe, că dacă voia ar fi determinată prin activitatea intelectuală a sufletului, n'am fi aceea-ce suntem. Noi am fi mașine, noi am fi ca plantele, cari se întind spre lumină, căci nu pot altmintrele, căci trebuie să facă așa. Voia cea liberă îi împune făpturei dumnezeesce coroana, de abia prin voia liberă am devenit noi și răspunzători pentru faptele noastre. Din acest punct de vedere sântul Augustin putea cu tot dreptul între facultățile spirituale să-i ascrie voiei primatul.

Însă pe de alta parte, zic contrarii învățături lui Augustin, pe lângă toate preferințele voiei trebuie să recunoaștem, cum-că voia omului

nu este absolut liberă. Libertatea voiei se estinde numai la alegerea între obiecte, cari i-le-a arătat voiei mintea. A nisui după ceea-ce nu cunoaștem, nu suntem în stare, așeasta putere nu o are voia noastră. E drept, omul are puterea de a-i da cugetării o direcțiune anumită, dară această putere se pare numai, că nu atâră delă o idee. De a căuta ce-va necunoscut, nu mai este cu puțință, pentru-că voia măneacă delă ce-va cunoscut, pentru-că mintea delă cel cunoscut a încheiat, că trebuie să fie și un analog necunoscut.

Din toate acestea vedem, cum-că între activitatea intelectuală și între cea nisuitoare a sufletului nostru există o reciprocitate; însă cât de întrebarea, care activitate a sufletului este mai de preferință, căreia i-se cuvine primatul, apoi numai atâta rezultă cu siguranță, că fie-care dintr'aceste trei facultăți este câte un dar neprețuit de ale lui Dumnezeu, că la care ne întoarcem și o esaminăm mai aproape, aceea ni-se pare mai de preferință, că facultățile aceste sunt nise icoane de ale însușirilor lui Dumnezeu, că atât facultatea intelectuală, cât și cea simțitoare și cea nisuitoare sunt momente caracteristice și ființiale ale unui întreg, care îl numim suflet omenesc.

Însă după aceasta excursiune asupra învățăturii lui Augustin în privința facultăților sufletesci să revenim la materia noastră.

Voia omului nu este absolut liberă, ea este determinată prin cunoștință: „ignoti nulla cupido“, dară voia omului e relativ liberă, ea poate alege între obiectele, cari sunt cunoscute cu ajutorul minții. Ca să aplecăm facultatea voiei, trebuie să scim ce voim. Mai înainte trebuie să ni fie cunoscute poruncile lui Dumnezeu, de-abia atunci decide voia, de le împlinim sau le negrijim.

Fiind-că omul constă din suflet și din trup, urmează, că aflăm în noi o lege dublă și în privința nisuirii, adică a trupului și a sufletului. Nisuirea trupului este ca a plantelor, ea este o nisuire neconșciută supusă silei naturii. Nisuirea sufletului este conșciută și liberă. Cum îi stau omului la dispozițiune puterile naturii: gravitatea, magnetismul, electricitatea, puterea aburului etc., așa i-a pus Dumnezeu sufletului omului spre dispozițiune trupul cu toate puterile lui. Sufletul câștigă chiar puterea asupra instinctelor trupului. Aceasta este starea normală a lucrurilor așezată de Dumnezeu. Omul reprezintă o unitate: sufletul le stăpânesce toate.

Fiind-că sufletul omului este înzestrat cu voie liberă, omului îi stau în fie-care cas special deschise două căi, adică a face bine sau a face rău, a împlini poruncile lui Dumnezeu sau a nu le împlini. Dacă omul, folosindu-se de voia liberă, se decide într'un cas special la cele rele, atunci în cazul al doilea să fie învins binele prin

rău îi mai ușoară, atunci omul se decide mai degrabă la rău. La acest ajutoriu psihologic, care-l află pofta la revenirea ei, vine și un ajutoriu organic, dacă pofta se bazează pe dispozițiuni organice, ca la mânia, la beție, la desfrânare etc. Cu cât mai a-descori se repetesce răul, cu cât mai mult se înrădăcinează el, cu atât mai mare devine puterea lui.

Prin păcat se slăbește puterea voiei, omul chiar își pierde libertatea. El voiesce cele bune, dară face cele rele. El devine robul păcatului. Robia este cu atât mai grea, cu cât precum s'a zis sus, află sprijin în trup.

Cu privire la această stare adusă cu păcatul zice apostolul Pavel în epistola către Romani, vorbind în numele firii omenesci; „*Iară scim, că legea este duhovnicească: iară eu sunt trupesc, vândut sub păcat. Că ceea-ce fac, nu știu; că nu care voiesc eu, aceasta o fac: ci care o urasc, aceea o lucrez. Iară de fac aceasta, care nu o voiesc, laud legea, că este bună. Și acum nu eu o fac aceea, ci păcatul, care lăcuiesce întru mine. Că știu că nu lăcuiesce în mine, adevă în trupul meu, ce este bun, că a voi se află la mine, iară a face binele nu aflu. Că nu fac binele, care îl voiesc, ci răul, care nu îl voiesc, acela îl fac. Iară de fac aceasta, care eu nu o voiesc, iată nu fac eu aceasta, ci păcatul, care lăcuiesce în mine. Aflu drept aceea lege mie celui-ce voiesc să fac binele, că ce este rău, la mine se află. Că împreună mă veselesc cu legea lui Dumnezeu după omul cel din lăuntru: Iară ved alta lege în mădulările mele oștindu-se împotriva legii minții mele, și dându-mă pre mine rob legii păcatului, care este în mădulările mele*“ (Rom. 7 14—23).

Această putere a păcatului o înfățișază și Seneca, scriind în epistola a 3: »*Quid est hoc, Lucili, quod nos alio tendentes alio trahit, et eo, unde recedere cupimus, repellit? Quid colluctatur cum animo nostro, nec permittit nobis, quidquam velle?*“ Asemenea și Ovid Metamorph. VI, 19: »*Video meliora proboque, deterioara sequor*«.

Din această stare tristă, zice apostolul în locul citat, ne poate mântui Dumnezeu prin Isus Cristos.

Dacă nisuiim la cele bune, dacă cu ajutoriul lui Dumnezeu le plinim, atunci puterea în noi la cele bune se întărește și crește, se desvoaltă la noi principii, ce ni servesc de răzimări, însușiri, cari le numim *virtuți*. Dară dacă facem cele rele, intră la noi cele contrare. Acum în urma păcatului strămoșesc inclinăm mai mult la cele rele, dară inclinarea această, puterea această a păcatului, devine cu atât mai mare, cu cât mai adese-ori se repetesce păcatele noastre personale, așa încât în urmă se desvoaltă însușirile, cari le numim *patime*.

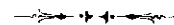
Nisuirea împinge la faptă. Cuvintele și faptele sunt, cum s'a zis sus, firea, ținta nisuirilor.

Numai în activitate se poate desvolta voia pe deplin și să se adeverească. Dacă în viața spirituală ne-am mărginit numai la cugetare, la simțire și la voire, dacă acestor activități spirituale prin fapte nu li-am da realitatea estornă, atunci activitatea spirituală i-ar sēmăna unui rîu, care se pierde în năsip. Nime n'ar învăța a umbla, dacă n'ar cerca a umbla, nime numai prin teorie n'ar câștiga desteritatea trebuincioasă la scriere, dacă n'ar face exerciții dese în scriere, nime n'ar putea deveni virtuos, dacă nu s'ar îndeletnică în cele bune.

Din cele zise în privința voiei rezultă, că asupra voiei putem înrîuri numai dela punctul începutului și dela punctul sfârșitului ei, adevă ori dela fapte, cu cari sfîrșesce voia, ori dela simțiminte, din cari isvoresce ea. Dela fapte poate să aște loc înrîurința întru acest mod, că lăsăm să treacă voia în fapte bune, că această trecere o sprijinim, iară plinirea faptelor rele și repetirea lor o împedecăm. În așa un caz faptele cele rele se nimicesc chiar la incolțirea lor, adevă în cugetări, în simțiminte și în nisuri, ele nici nu vin la lumină.

Fără îndoială, înrîurința dela fapte asupra voiei este mare de efect și noi nu putem renunța la acest mijloc al creșterii, dară îi ușor de înțeles, că pe cât-i de însemnată și efectuoasă această înrîurință, tot nu-i nici decum de ajuns. Acest mod de înrîurire asupra voiei aduce cu sine, că omul se feresce de fapte rele, până când se teme de urmările lor cele rele. Dacă nu lăsăm, ca voia cea rea să devină faptă, atunci împedecăm, ca să răsără planta veninoasă, dară lăsăm rădăcina ei, din care poate să răsără răul la prilejul cel dintăiu.

(Va urma)

Lecțiuni din Religione

Avram și Isac

I—II

1. *Cum i-a făcut Dumnezeu lui Avram un bine și o bucurie mare.*

Ce bine și ce bucurii i-a făcut Dumnezeu lui Avram pân' aci? L-a scos dintre păgâni și i-a dăruit o țară frumoasă; i-a înmulțit averile și turmele. Acum însă, ca bucuria lui Avram să fie și mai mare, Dumnezeu i-a dăruit și un copil, pe Isac. Acesta era totă bucuria lui Avram și a Sarei și ei nu i-ar fi dat pentru toate bunătățile pământului. Dumnezeu așadară a arătat foarte multă bunătate față de Avram. Și ce va fi făcut Avram în bucuria sa? A mulțămît lui Dumnezeu. Cum a făcut el acest lucru? A jertfit... (altar, junghiere, ardere...) Bucuria lui Avram însă n'a încetat nici după aceea, când copilul său a crescut mare. De ce ore? Isac a fost copil bun și cuminte, ascultătoriu și

evlavios ca și părinții. Avram era fericit și această fericire a ținut 10 ani.

Reasumare: Nascerea lui Isac.

2. *Avram trebuie să dea îndărăt pe fiul său érăși.*

Voi vă mirați de acesta și vă spăimântați. De ce?... Unicul copil și așa de bun, așa de iubit... Óre cui va trebui să-l dea îndărăt?... Aceluia, dela carele l-a căpătat, lui Dumnezeu. Acesta se înțelege, se putea întâmpla așa dacă Dumnezeu trimitea mórtea la copil ca să-l ia dela părinți. Cum s'ar fi simțit Avram și Sara în acest caz? Ce ar fi făcut ei? S'ar fi tânguit. De astădată însă era ceva mult mai rău decât dacă Dumnezeu ar fi trimis mórtea... Avram trebuia să jertfescă pe singurul copil ce-l avea. Voi știți ce va să dică asta? Avram trebuia să junghie pe copilul său, apoi să-l ardă, și atunci l-a dat lui Dumnezeu. Voi vă mirați și nu voiți să credeți, că Dumnezeu ar cere așa un lucru dela Avram. De ce nu-i de creșut acesta? Dumnezeu totdeauna a fost bun cu Avram, de aceea nu va voi el să ia îndărăt pe singurul copil al lui Avram, pe care El însuși, adecă Dumnezeu i-l-a dăruit; Dumnezeu nu voiesce, ca un om să omórá pe celalalt, și deci El nu va cere nici aceea, ca un copil bun să fie omorit și încă de tatăl său. Voi aveți dreptate căci istorióra noastră se începe cu vorbele: „Dumnezeu a cercat pe Avram“, adecă Dumnezeu a pus la probă pe Avram, l-a pus la încercare. Dumnezeu l-a mai cercat pe Avram și mai înainte, anume când l-a cercat, că óre iubescó el pe Dumnezeu mai mult decât locul născerii sale; că óre iubescó mai mult pacea decât cërta. Așadară, dacă Dumnezeu cere acum dela Avram să și jertfescă copilul, ce putem dice despre acesta? Dumnezeu nu cere, ca Avram într'adevăr să facă acest lucru, ci numai îl pune la probă pe Avram, *il cercă, (il ispitesce)* ca să vadă: óre asculta-va Avram? Se înțelege, că Avram nu scia, că Dumnezeu voiesce numai să-l cercce, ci el credea, că Dumnezeu cere într'adevăr să jertfescă pe Isac... Și Avram putea crede acest lucru fórte ușor, pentru că astfel de lucruri a putut vedea el la vecinii săi *păgâni*, cari jertfeau pe copiii lor și-i dedeau idolilor. (Explicarea pe scurt a cultului lui Moloch). Să vedem acum istorióra noastră, pe care voi ați voi s'o știți, că óre Avram putut-a răbda cercarea (ispita, proba, e așa de ascultătoriu, cum vrea Dumnezeu) și că óre Isac fost-a într'adevăr omorit.

Așadară: *Dumnezeu a cercat pe Avram și i-a dis:* „*Ia pe fiul tóu cel iubit, pe Isac, și mergi și-l adă pe el jertfă într'unul din munții, care-ți voiú aréla.*“ Avram s'a spériat grozav, când a auđit aceste vorbe. De ce? Același Dumnezeu, cel ce i-a dăruit pe Isac, acum cere ca, el, tatăl, să-l omóre cu mâna sa. Ce va fi respuns Avram?... El n'a putut raspunde îndată; aceea era pré greu pentru densus; mai ántâiu trebuia să se gândescă. Ce și va fi gândit?... Dacă fac ce mi s'a spus, atunci — nu mai am copil, nu mai am nici o bucurie. Dacă însă nu fac, atunci sunt neșórti toriu față de Dumnezeu și nu implinesc

cererea Lui, pe când El mi-a dat atâtea bunătăți. După ce și-a gândit acestea, Avram a răspuns; anume ce?... Voiú face — (deși eu nu sciu, de ce cere Dumnezeu, acest lucru atât de greu dela mine, însă Dumnezeu va scí. Și Dumnezeu scia și noi încă scim... Dumnezeu a voit să cercce, să ispitescă pe Avram). Și acum Dumnezeu i-a spus muntele *Moria* (Schitárea hartei pe tablă!) Acesta se află, ací, unde mai târziu s'a zidit Ierusalimul; pe muntele *Moria* a fost mai târziu templul. Trei zile trebuia să călătorescă omul dela cortul lui Avram până la muntele *Moria*.

Reasumare: Povestiți: Cum a cercat Dumnezeu pe Avram? Cum s'a simțit Avram? Ce a răspuns Avram? Cum a arétat Dumnezeu locul de jertfă!

Predarea textului biblic (alineea primă) și reproducerea.

(Va urma)

Varietăți

Alegeri supletoare de deputați la sinodul eparhial. Venerabilul Consistoriu diecesan a dispus alegeri supletorii în cercurile Ghilad și Iam a unui deputat mirean. Sinoadele parohiale se vor ținea în 29 Februarie st. v. cară scrutinarea voturilor se va face în 7 Martie st. vechiu. Comisari Consistoriali sunt denumiți pentru cercul Ghilad *George Breban* proprietariu mare în Ghilad, pentru cercul Iam *Dr. Ioan Nedelcu* avocat în Oravița-montană.

Mulțămítă publică. La fondul de ajutorare „*Ioan Popasu*“ au mai binevoit a contribuí: Lugóșana institut de credit și economii cu 60 cor. Reuniunea Funcționarilor din Carausebeș cu 40 cor. Ne exprimăm și pe calea aceasta cele mai sincere mulțumiri. *Dr. Iosif Olariu* președinte, *Dr. George Dragomir* cassariu.

Mulțămítă publică. Cu ocasiunea ședinței festive a Societății de lectură „*Ioan Popasu*“ au binevoit a suprasolví următorii: P. S. Sa Domnul Episcop diecesan Nicolae Popea 10 cor.; II. Sa Dl. Dr. Alexandru Mocsonyi 10 cor.; DD. Ilie Curescu 7 cor. 60 fil., Ioan Madincea 7 cor., Const. Burdia 6 cor. 40 fil., Nicolae Marin 5 cor., Paul Pop 5 cor., George Báias 5 cor., Dna Ana Velovan 4 cor., Dr. Petru Ionescu 4 cor., Filip Müller 3 cor. 80 fil., Ioan Pușcan 3 cor. 80 fil., Dr. Const. Popasu 5 cor., Vasilie Săcălăzan 3 cor., Coriolan Popoviciu 2 cor. 60 fil., N. Trica 2 cor., Nicolae Muntean 2 cor., Vasilie Vodă 2 cor., Pavel Magdescu 2 cor., Traian Barzu 2 cor., Mihaiu Brădicean 1 cor. 80 fil., Spiridon Șandru 1 cor., Ioan Borlovan 1 cor., Nicolae Teodorovits 1 cor., Lazăr Șciopon 1 cor., Alexandru Onae 1 cor., Const. Călțiu 1 cor., Dr. Iosif Olariu 80 fil., Patriciu Rădoiu 80 fil., N. Putsch 80 fil., Nicolae Ionescu 80 fil., Coriolan Zuiac 80 fil., Ioan Stoian 80 fil., N. Bugath 80 fil., Arthur Laziciu 80 fil., N. Literat 80 fil., N. Milosevits 80 fil., Ioan Bartolomeiu 80 fil., Mihail Pfeifer 80 fil., N. Oniciu 80 fil., Ioan

Popoviciu 60 fil., N. N. 60 fil., Petru Hertila 60 fil., George Șdieu 40 fil., N. N. 40 fil., Primească mărinimoșii donatori și pre această cale mulțămitele noastre cele mai sincere. Caransebeș în 5/II. 1904. Pentru comitet: *Ioan Andreescu* v. președinte *Romul Ancușa* cassariu.

A V I S

P. T. domni, cărora li s'au trimis spre vânzare „Călindariul Românului“ și „Bănățeanul“ pe anul 1904, sunt rugați prin aceasta de a transpune fără întârziere prețul esemplarelor primite subsemnatei administrațiuni.

Administrațiunea
Tipografiei și Librăriei Diecesane.

Licitațiune minuendă

Pe baza încuviințării Venerabilului Consistoriu diecesan ddtto 22 Octomvire 1903 Nr. 3657 B. se escrie licitațiune minuendă pentru renovarea sănteii bisericii, dinpreună cu zidul ce încunjură curtea bisericii din comuna **Ogradena-vechie**, protopreshiteratul Mehadiei cu prețul de esclamare de 1100 coroane și 29 bani.

Licitațiunea se va ținea în 29 Februarie 1904 la 2 oare după amiază, la sânta biserică.

Reflectanții vor avea să depună înainte de licitațiune vadiul de 10%, din prețul esclamării, în bani gata s'au hârtii de valoare.

Planul și specificațiunea de spese și măsuri se poate vedea la Oficiul parohial în ori ce zi.

Ogradena-vechie, la 1 Februarie 1904. 3—3 [11]

Emanuil Pirtea
preș. com. par.

Eftimie Nicolaiescu
not. com. par.

Concurs

Pe baza ordinațiunei Ven. Consistoriu diecesan ddtto 28 Ianuarie 1904 Nr. 344 Șc. ex 1904 pentru ocuparea postului învățătoresc dela școală gr. or. rom. din **Opațița**, se escrie concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „*Foia Diecesană*“.

Emolumentele împreunate cu acest post sunt:

1. În bani gata 600 cor.
2. Pentru 8 metri de lemne în bani gata 40 cor. sau în natură.
3. Pentru scripturistică 12 cor.
4. Pentru purtarea agendelor comitetului și sinodului parohial, precum și pentru facerea socotelor de cult și bis. 12 cor.
5. Pentru participarea la adunarea generală a reuniunii învățătoresci și conferință 30 cor.
6. Dela imormentări unde este poftit 1 cor.

7. 4⁸⁰⁰ jugere pământ arătoriu cu dreptul de pășune, având însă învățătoriu a plăți dările recerute.

8. Cortel cu 2 chilii, cuină și cămară, o grădină intravilană de 400 stânjeni pătrați și o grădină extravilană de circa 800 stânjeni pătrați.

Dela concurenții la acest post se recere se posedă clase gimnasiale, reale ori civile.

Doritorii de a ocupa acest post sunt avisati, ca suplicile de concurs adresate comitetului parohial să le subștearnă Prea On. oficiu protopresbiteral în Buziaș. Alegândul învățătoriu este îndatorat a purta și cantoratul bisericesc.

Pentru serviciile învățătoresci prestate înainte de ocuparea postului din concurs, comuna bisericească nu acordă alesului nici un emolument decât cele înșirate aci.

Concurenții au a se presenta, cu încuviințarea protopresbiterului concerninte în vre-o Duminecă sau serbătoare în st. biserică — însă numai odată și nici decum în ziua de alegere — spre a-și arăta desteritatea în cântare și tipic.

Dat din ședința comitetului parohial ținută la 7 Februarie 1904.

1—3 [12]

În conțelegere cu mine: *Ioan Pepa* protopresbiter.

Banca generală de asigurare mutuală

„TRANSYLVANIA“

Agenti neconscientioși de la alte societăți respândesc știri neadevurate în contra băncii de asigurare „*Transsylvania*“.

Noi declarăm că acestea nu sunt decât manevre de concurență spre a depărta pe cei asigurați de la banca noastră.

1—3 [13]

Librăria diecesană

ca reprezentanță a băncii generale de asigurare „*Transsylvania*“ pentru raionul Caransebeșului.

Feriți-vă de falsificate!

IOSIF BARBU, LUȘOȘ

ofere

Vin roșu de Ménes

— pentru trebuințe bisericesci —

1 litru 80 cr. - 2 lu butoiu de 4 litri 3 fl. 20 cr.

La cumpărări de 4 litri butoiul e gratis
Trimis franco cu poșta cu 36 cr. mai mult

Feriți-vă de falsificate!

Am onoaro a aduce la cunoștință M. O. public, că cu 1 Martie a. e. deschid în *Oravița*

cancelărie de arhitectură.

Întreprind spre efeptuire tot felul de planuri și zidiri.

Tot odată fac cunoscut M. O. public, că întreprinderile de zidiri și aranjamente le esecut asociat cu domnii maestrii: *Ioan Cotêrla* și fiul, sculptor tēmplar, *Filip Mateiu* pictor-auritor și *Demetriu Bagheria* lăcătar.

cu distinsă stimă

Demetriu Boitor
architect — intreprinzetor

10 2—3

Aduc la cunoștința P. T. Public, că **dela 15 Februarie a. e.** mi-am mutat

Prăvălia mea de croitorie

în casele d-lui Maior Pop, vis-a-vis de otetul „la Pomul verde”.

Totodată fac cunoscut P. T. mușterii, că sunt provēzut cu cele mai **fine și solide** materii pentru

haine preoțesci și civile

pentru sezonul, ce vine.

Mē recomand atențiunei P. T. Public
Caransobeș, Ianuarie, 1904

Iosif Eisenzopf
croitoriu

Raport și încheerea conturilor

pe anul 1903 a societății comerciale pe acții „Verendineana”.

Conform bilanțului rezultă:

- După descrierea de 5% din mobilier conform §. 48 al statutului societății.
 - După dotarea fondului de rezervă cu 10% conform §. 49 din statute și
 - După acoperirea speselor de regie un venit curat de 39 cor. 24 fil.
- Sē propune ca venitul să se transpună pe anul 1904.

Active

Contul bilanțului

Pasive

Cassa în numărar	44	30	Capital acțional	3280	—
Mărfuri	1200	50	Fond de rezervă	448	20
Mobilier	300.—	—	Dividendă neredicată	242	10
5% amortisare	15.—	285	Creditori	3700	26
Realități	2600	—	Profit curat	39	24
Debitori	3580	—			
	Cor.	7709	80	Cor.	7709
					80

Debit

Contul profitului și perderilor

Credit

Spese generale	422	76	Venit dela Mărfuri	1125	38
Dare	100	—			
Porto postal	9	42			
Interese	186	36			
Salare	348	—			
Amortisare din mobilier	15	—			
10% dotarea fondului de rezervă	4	60			
Profit curat	39	24			
	Cor.	1125	38	Cor.	1125
					38

Verendin în 31 Decembre 1903.

George Ionescu
președinte.

Nicolae Ienia
conducătoriu.

Petru Velescu
contabil și cassariu.

Membrii în direcțiune:

Vasile Curescu

Iosim Muntean

Meilă Velescu

Subsemnatul comitet de supraveghiere esaminând bilanțul și contul profitului și perderilor le-am aflat intru toate esacte și în consonanță cu cărțile.

Verendin în 16 Februarie 1904.

Stefan Ienia

Ion Serengeu

Petru Popescu

Dumitru Curescu

Dumitru Ienia

RAPORT ȘI ÎNCHEIEREA CONTURILOR

pe anul 1903 a societății comerciale pe acții „SEVERINENH”

fondată la 3 Martie 1898 — începerea activității 11 Decembrie 1898.

Conform bilanțului rezultă:

- a) după detragerea tuturor speselor de regie ;
 b) după descrierea de 5% din mobiliar conform § 49 al statutelor societății
 c) după descrierea a 11 parte din investiri în edificiul inchiriat,
 pe anul 1903 un venit curat de cor. 13449.29
 inclusive venitului transpus din anul 1902 de cor. 249.37
 la o altă un venit de cor. 13698.66
 detragând din venitul anului 1903 de cor. 13698.66
 10% pentru fondul de rezervă conf. §. 50 al statutelor societății . . cor. 1369.86
 rămâne la dispozițiunea adunării generale cor. 12328.80
 Referitori la împărțirea acestui profit curat, direcțiunea propune
 pe baza statutelor următoarele :
- a) 8% dividendă acționarilor cor. 9244.—
 b) tantiemă pentru direcțiune și comitetul de supraveghiere cor. 1000.—
 c) ajutoare pentru scopuri de binefacere cor. 150.—

Mai departe:

- d) supradotare a fondului de rezervă cor. 574.14
 prin ce fondul de rezervă se urcă la cor. 17000.—
 e) remunerațiune funcționarilor cor. 800.—
 f) restul de cor. 560.66
 să se transpună pe anul 1904.

Active**Contul bilanțului****Pasive**

Cassa în numărar	13179	77	Capital acțional	117000	—
Acții streine	300	—	Creditori	51666	49
Mărfuri	96169	99	Dividendă neridicată	782	40
Timbra și mărci	974	56	Fond de rezervă	16425	86
Mobiliar	7794.16	—	Profit curat	12328	80
după 5% amortisare	389.71	7404			
Investiri	5685.50	—			
după amortisare de	516.87	5168			
Debitori	47916	78			
Rimese	25639	37			
Conto Acții	1450	—			
	Cor.	198203	55	Cor.	198203
					55

Debit**Contul profitului și al perderilor****Credit**

Chirie	1381	10	Venit transpus din anul 1902	249	37
Salare	11332	84	Venit dela mărfuri și scont	30332	78
Spese generale	1939	86	" " interese	1407	62
Porto postal	300	53	" " timbre și mărci	140	93
Dare directă și comunală	2053	14			
Amortisare din mobiliar	389	71			
" " investiri	516	87			
Pretensiuni discrise	517	99			
10% dotarea fondului de rezervă	1369	86			
Profit curat	12328	80			
	Cor.	32130	70	Cor.	32130
					70

CARANSEBEȘ, la 31 Decembrie 1903.

Ilie Curescu m. p.
președinteAurel Marin m. p.
vice-președintePetru Lepa m. p.
conducătorul prăvălieiIoan Șușoi m. p.
contabil**Membrii în direcțiune:**Dr. Traian Badescu m. p.
Ioan Mihai m. p.Ioan Nemoian m. p.
Ioan Stoian m. p.

Nicolae Jumanca m. p.

George Trica m. p.

Nicolau Velcu m. p.

Subsemnatul comitet de supraveghiere esaminând bilanțul și contul profitului și al perderilor le-a aflat întru toate esacte și în consonanță cu cărțile principale și auxiliare.

CARANSEBEȘ, 23 Februarie 1904.

Ioan Madincea m. p.

Traian Barzu m. p.
președinte

George Marici m. p.

Nicolae Popovici m. p.

„SEBEȘANA“ cassă de păstrare pe acțiuni, în Caransebeș.**Convocare.**

Domnii acționari ai cassei de păstrare pe acțiuni „Sebeșana“ se convoacă la a

II-a adunare generală ordinară

care se va ține în Caransebeș, Duminecă în 13 Martie 1904 st. n. la 3 oare d. a. în localitatea institutului. cu următoarea

Ordine de zi:

1. Raportul direcțiunii despre gestiunea anului 1903.
2. Raportul comitetului de supraveghiere.
3. Concluz asupra rapoartelor de sub 1 și 2.
4. Concluz asupra bilanțului din 1903.
5. Propunerea direcțiunii și decideră asupra împărțirii venitului curat.
6. Darea absolutoriului pe anul de gestiune expirat.
7. Alte propuneri.
8. Esmiterea a doi acționari pentru verificarea procesului verbal luat în această adunare.

Caransebeș, 22 Februarie 1904.

Direcțiunea.

NB. **Vot decisiv** în adun. gen. au numai acei acționari, cari au depus la cassa institutului în oarele oficioasă până în 10 Martie 1904 acțiile lor, transcrise pe numele lor. Femeile se pot reprezenta numai prin astfel de persoane, cari au depus deja acții la cassa institutului. Minorenii și persoanele iuridice se reprezintă prin reprezentanții lor legali. (§ 13)

Activa		Contul Bilanțului				Pasiva				
Cassa în numărar		8595	55					30000	—	
Cambii de bancă și cu acoperire ipotecară		199118	37		3414	58				
Imprumuturi pe amanente		1276	70		425	67				
Mobilier	710	17			88	80		4121	96	
după amortisare de 10%	71	02		639	15			60287	93	
Interese de reescompt anticip.				627	47			108224	—	
Interese restante				59	80			2666	93	
								Profit transpus din 1902	122	69
								Profit curat pro 1903	4893	53
								5016	22	
								Cor. fil.	210317	04
								Cor. fil.	210317	04

Spese		Contul Profitului și al Perderilor				Venite				
Interese după depuneri		2827	87							
Interese de reescompt		6124	76					18629	56	
Dare și alte contribuții		495	25					122	69	
Salare și mărci de prezență		3120	—							
Spese de cancelare și de protest		692	87							
Chirie, porto și tipărituri		404	26							
10% amortisare din mobilier		71	02							
Profit transpus din 1902	122	69								
Profit curat pro 1903	4893	53		5016	22					
								Cor. fil.	18752	25
								Cor. fil.	18752	25

Caransebeș, la 31 Decembre 1903.

N. Theodorovits m. p.
dir. executiv

Ph. Brija m. p.
președinte

Constantin Călțiu iun. m. p.
contabil

Constantin Călțiu m. p.
membru în direcțiune

A. Görig m. p.
membru în direcțiune

G. Nautsch m. p.
membru în direcțiune

Subsemnatul **comitet de supraveghiere** am examinat conturile prezente și le-am aflat exacte.

Svetosar Ognanovits m. p.

Török Béla m. p.
președinte

Ioan Lazaroni m. p.

Nicolae Bria m. p.